

Polen april 2023

Queeste voor de grote zoogdieren van het Bieszczady gebergte

2/04

Iedereen tijdig op de luchthaven al zei het niet allen op het zelfde vliegtuig. Na wat zoeken echter snel op weg richting de grensstreek van Polen met Oekraïne ; meer bepaald het gebergte van Bieszczady dat deel uitmaakt van de Karpaten in Oost Europa. Aanvankelijk gebeurt de heenrit in continue regen. Een eerste pitstop is voor beide gidsen dan ook welgekomen ; het doorbreekt de rit in onaangename weersomstandigheden.

Enkele ooievaars onderweg geven duidelijk aan dat de lente is aangebroken. Typerend ook zijn veelvuldige groepjes reeën overal aanwezig in het urbane gebied dat we doorkruisen. Net als een kolonie van roeken in een oud eikenbos net voor de stad Pilzno. Hun gefladder rondom de nesten, alsook het continue aan- en afvliegen van luidruchtige vogels resulteert in een wolk van bedrijvigheid in de kruinen van het bos.

Aangezien de laatste twee uren van de rit er reeds zijn doorheen open, natuurlijk landschap, wordt even halt gehouden om de deelnemers de kans te bieden optisch materiaal op te diepen. Dans haviksoog vrijwaart daarbij de eerste appelvink van de reis. De vogel zit helemaal bovenaan de top van een grote spar. Ook een eerste groepje edelherten, een vos, een waterspreeuw en enkele raven laten zich opmerken.

Bij aankomst in het logement wordt er onmiddellijk gegeten nadat iedereen zichzelf heeft geïnstalleerd in de kamers. Het stoppen met regenen is voor beide gidsen een signaal en een opportuniteit: droog weer na een periode van regen is immers altijd een goed moment om wildlife te spotten. Na een periode van te hebben geschuild voor de regen, gaan dieren dan immers op pad om voedsel te zoeken. En bovendien is het niet te koud, windstil en bewolkt. Een topmoment voor de hoofddoelsoort van de reis: de boreale lynx!

Twee deelgebieden krijgen daarbij specifieke aandacht. Het levert snel waarnemingen op van de algemenere soorten die we standaard zien tijdens de nachtelijke excursies: das, vos, haas en ree. Ook wemelt het in de warmtecamera van de muizen en vinden we, net zoals tijdens de vorige tour, wederom egels. Iets dat we de voorbije jaren nooit wisten te vinden toen we enkel de spotlights gebruikten.

Contouren van een eerste katachtige doen de spanning nadien stijgen, maar wanneer we veranderen naar de spotlight, blijkt de opwelling van korte duur. Ontegensprekelijk een kat zei het, afgaand op het kleurenpatroon, eentje van niet natuurlijke herkomst. Iets wat ook hier niet uitzonderlijk is. Zeker wanneer er enkele huizen liggen op de route doorheen het beboste gebied waarin we ons bevinden. Maar met de volgende feline is het wel bingo. De contouren van een grotere kat maakt dat beide gidsen plots super alert zijn. Wanneer Mark z'n lamp aanzet en Jan door diens kijker een bruin-zwart vlekkenpatroon in beweging ziet komen, weten we dat we raak scoren: we hebben een boreale lynx in het vizier! In zijprofiel ziet Jan onmiddellijk de meest opvallende kenmerken van de lynx die zich verplaatst. In luttele seconden vrijwaren de open gedeeltes die de sparrenbomen van elkaar scheiden deze typerende kenmerken: de kattenkop met bakkebaarden, lange en forse poten, de penseeloortjes en het korte staartje met zwarte punt.

Ondanks dat de lynx zich nadien, onzichtbaar voor het blote oog, verplaatst heeft wat hogerop, blijken beide warmtecamera's een ongelofelijke troef. Alle deelnemers zien overduidelijk de contouren van het dier, diens penseeloortjes en bakkebaarden. Schijnen met de spotlight is iets dat jammer genoeg niet werkt aangezien het dier te diep in het bos verstopt zit. De vele vegetatie maakt diens ontdekking en het observeren van de lynx doorheen de verrekijker tot dusver niet mogelijk. Maar de soort is wel gezien. Iets dat iedereen alvast zeer tevreden stemt. Het exemplaar verlegt zich nadien nadat het even op wandel is gegaan. Ook nu weer kunnen we het dier bekijken maar nog steeds enkel met de

warmtekijker. We trachten dan het dier aan de wandel te krijgen waarbij Jan gepositioneerd staat met zicht op een bospad waarbij gehoopt wordt dat de lynx erover passeert. Maar dat doet die niet. Halverwege staakt hij z'n voortgang. Enkel Mark, die het dier benadert om het in onze richting te doen krijgen, krijgt de lynx mooi in z'n verrekijkerbeeld. Na veelvuldig gemanoeuvreren met de minibus, vinden we nadien gelukkig twee keer een positie waarbij we het dier in de spotlight hebben. Dat we daarbij meermaals uitstappen, instructies geven en werken met de spotlights ; het zijn zaken die het dier niet in het minst storen. Dan weer kijkt het dier ons aan, gaat het er even bij liggen of likt het de vacht van z'n poten proper. Ongelofelijk is dit!

De eerste avond en onmiddellijk een boreale lynx in beeld die door iedereen uitvoerig kan bekeken worden. Afgaand op foto's van derden die hier waren in de maand februari, lijkt het om net eenzelfde exemplaar te gaan van weleer.

De locatie blijkt echt wel een hotspot te zijn waar lokale lynxen graag rondhangen. Na bijna twee uur actief bezig te zijn geweest met deze observatie, besluiten we de scene te laten voor wat het is. Het is immers bijna middernacht. De lynx zelf? Die is bij ons vertrek gewoon nog ter plaatse!

3/04

De ochtend ziet er helemaal anders uit dan de nacht voordien. Het is immers maar net boven het vriespunt en het sneeuwt. Een eerste deelgebied zorgt voor een controle van de paspoorten door de Straz Granitza (locale grenswachters). Het is weer Dan die daarbij een goede lijstersoort ontdekt: beflijster. Samen met 4 andere lijstersoorten trouwens: merel, kramsvogel, grote lijster en koperwiek. Het blijken vogelsoorten te zijn die we de komende week nog massaal zullen zien tijdens hun trektocht verder noordwaarts.

De ochtendrit levert een eerste kudde wisenten op die zich bevinden in een weiland zichtbaar vanop een uitkijkpunt. Qua carnivoren levert de ochtendsessie enkel sporen op van bruine beer en wolf ; beide in de vorm van uitwerpselen. Andere zoogdier- en vogelsoorten die we tijdens de ochtend opmerken zijn zwarte roodstaart, buizerd, raaf en ree.

Eens terug wordt er ontbeten en is er tijd om bij te slapen. De nacht was immers zeer kort! Na de lunch gaat het richting de grens met Ukraine voor de namiddagwandeling. Een pitstop ervoor voor hazelhoen is niet productief. In plaats daarvan observeren we wel een waterspreeuw. Nabij een beverpoel wijzen we de Britten op het roepje van een matkopmees ; een soort die het op Engelse bodem alles behalve goed doet.

Hier is het een algemene verschijning. Ook zie we, richting de grens kort een grijskopspecht en checken we snel een cameraval die werd opgehangen vlakbij een plaats waar we de tijdens de vorige tour super verse sporen aantreffen van een moeder lynx met drie kittens. Heel wat dieren passeerden de cameraval de afgelopen dagen, maar de kat met haar jongen zelf echter niet. Een plaatselijk koppel notenkrakers werkt goed mij tijdens de wandeling gedurende de namiddag. Het afspelen van hun roep iets dat snel werkt. Aangezien de recente sneeuw, oogt het landschap daarbij zeer feeëriek en aangenaam. De koude is dat echter niet! Het fotograferen van een bever nabij een beverpoel een kwestie van doorbijten. Vingers koelen immers razendsnel af bij het scherpstellen van de lens in manuele modus. Maar de fotografische resultaten die het oplevert mogen er best zijn! Op de terugweg valt Jans' oog op beweging in het stilstaande water van een beverpoel. De ervaring leert dat dit verdacht veel aan otter doet denken.

Iets dat met een snelle check door de verrekijker bevestigd wordt: otter! We stappen snel uit en onderscheppen het dier dat zich, via een meanderend beekje, richting de aangrenzende San rivier begeeft. Iets dat ook lukt: het dier zwemt van zeer nabij zwemmend voorbij.

Eens het donker is, doen we nog enkele leuke waarnemingen: een kudde wisenten, wasbeerhond, 4 keer bever en een wolf. Jammer genoeg betreft die laatste een patrouillerend exemplaar dat enkel zichtbaar is door de thermal. Buiten de reisleader Mark, wordt die door niemand nadien nog gezien. Wel leuk zijn de sporen van een beer die recent voor ons het wegdek heeft overgestoken. De pootafdrukken zijn zo vers dat ze nog oplichten in de thermal camera! Ook botsen we nog op een tweede, zich over het land verplaatsende otter net voor we arriveren bij het logement!

4/04

De minst productieve dag van de reis. De ochtend is er eentje waarbij wordt opgesplitst. Jan scant een helling waar in het verleden wolven en beren werden gezien ; Mark en de groepsleden maken een volledige lus rondom een gekend complex van weilanden dat te midden een bebost gebied ligt grenzend aan de San rivier. Maar echt productief zijn beide ochtendsessies niet. Bij Mark zijn enkel

twee keer verse uitwerpselen van wolf en een waarneming van witrugspecht interessant ; bij Jan is het vooral de variëteit aan vogelsoorten die interessant is: een kleine bonte specht, zwarte specht, grijskopspecht, goudvink, matkopmezen, notenkraker, havik en enkele raven. Na het ontbijt is er weer tijd om bij te slapen.

De namiddagwandeling levert twee keer een notenkraker op en bevers. De nachtelijke sessie dezelfde kudde wisenten van de dag voorheen, al zitten die deze keer dieper verscholen in dicht struweel van hazelaars vrij ver onderaan een aanpalende wegberm. Toch lukt het om hiervan een foto te nemen. Qua zoogdieren passeren de algemenere soorten de revue: ree, edelhert, vos alsook verschillende hazen. Avifaunisch moeten we het deze avond stellen met een korte waarneming van een oeraluil. Een ransuil werkt heel wat beter mee! Ook al scoren we niet echte zeldzaamheden toch blijft de groepssfeer top!

5/04

Qua voorjaarsgevoel lijkt het seizoen nog een stap terug in de tijd te hebben gezet: het vriest en alles ziet wit. Bovendien valt de gevoelstemperatuur nog een pak lager uit dan de effectieve temperatuur. Dit vanwege de aanwezige, gure wind. We zien heel wat edelherten, haas, rode eekhoorn alsook sporen van wolf.

Na het ontbijt wordt er gepakt en gezakt en gaat het richting het tweede verblijf. Een gekende wandeling doorheen primair habitat voor wisent is er eentje die de benen doet strekken tijdens de namiddag. Na het vele zitten in de minibus iets dat best aangenaam aanvoelt.

Afgaand op zeer verse sporen, is het duidelijk dat wisenten in onze onmiddellijke nabijheid aanwezig zijn, maar ze zien iets dat we niet doen. Dat gebeurt wel met keep, goudvink, boomkruiper en een witrugspecht. Ook een zwarte specht laat van zich horen.

Zoals zo dikwijls localiseert Jan, op het hoogste punt van de heuvelrug waarover het wandelpad loopt, verse sporen en markeringen afkomstig van een lynx. Het is een vaste stek waar stevast urine wordt gespooten of uitwerpselen van de soort te vinden zijn. Ook verse sporen van wolf en bruine beer die het pad kruisten, maakt dat rondwandelen hier steeds zorgt voor een gevoel van exclusiviteit. Identiek het bewust zijn van continu omringt te worden door grote herbivoren en carnivoren. Nergens anders in Europa is dat immers mogelijk!

Mark, die ons opwacht daar waar we het bos verlaten, checkte een cameraval in de nabijheid waarop heel wat beelden van wisenten en beren staan. Op de terugweg zien we een oude wisentstier op een zijn vaste stek dit alvorens we arriveren op de plaats waar we de eerste avond onze waarneming deden van de lynx. De lynx terugvinden is iets waar we niet in slagen. Daarvoor is deze soort te zeldzaam, te mobiel en ook: het gebied is er veel te uitgestrekt voor. Wel roept er een bosuil roept en, eens het echt donker is, vinden we met de warmtecamera een houtsnip en wederom bevers. Op de plaats waar Mark's cameraval hangt verschijnt een bruine Beer in de warmtecamera maar de plaats is zo slecht gelegen dat het spotten van de soort, net zoals vorig jaar, hier een onmogelijke opgave blijkt. Bovendien maakt het dier, zoals alle beren dat hier doen bij diens ontdekking, zich onmiddellijk uit de voeten. Beren zijn en blijven hier de

moelijkst te bekijken grote carnivoor tijdens het donker. Het geluid van een voertuig maakt hen super onrustig en wanneer ze beschenen worden met een lamp, rennen ze onmiddellijk kei hard weg.

Gelukkig lukt het schijnen met de spotlight nadien wel weer met wisenten net voor en net na de ongelukkige waarneming van de bruine beer. Wat tevens geldt voor een wilde kat nabij een andere beverpoel, een das die zich over op een oud treinspoor begeeft, twee keer overstekende boommarters, hazen, vossen en reeën. De avond wordt afgesloten met twee grazende wisenten nabij de plaats waar we vroeger op de avond de wilde kat observeerden! Een zeer, productieve avond weeral!

06/04

Bij het eerste licht van de dag zijn we deels weer op pad ; drie van de vijf deelnemers beslisten immers om eens een deftig te slapen na de voorbije nachten die allen van zeer korte duur waren. Ze zijn er deze vroege ochtendsessie niet bij. En zo verwonderlijk is dat niet. Wil je hier dieren spotten dan moet je meermaals inspanningen leveren op momenten dat mensen normaliter niet actief zijn: het ochtendgloren, de avondschemering en de nacht. Een soort van onregelmatigheid die na enkele dagen sowieso voor vermoeidheid zorgt.

Maar terug naar de feiten. Ondanks de winterse omstandigheden wagen we het er toch op om een binnenweg te nemen naar een kerngebied waar we de voorbije dagen verse uitwerpselen van wolven vonden. Hoe sneller je in zo'n gebied bent en hoe groter je actieradius, des te groter is de kans dat je deze roedeldieren effectief ook ontmoeting tijdens hun ochtendpatrouille ter afbakening van hun territorium. Maar net voor de hoogste bergtop van onze route stopt onze heenweg. De laatste 100 meter van de steile grindweg net voor de top ligt er te besneeuwd bij. Hierdoor verliezen we grip op het wegdek en geraken we niet verder dan wat patineren ter plaatse. Aangezien vastrijden geen optie is, besluiten we rechtsomkeer te maken. Via een andere weg komen we er immers ook. Sowieso doorkruisen we overal territoria van de vijf wolvenroedels die zich bevinden in het gebied. Iets dat vrij snel blijkt juist te zijn: binnen het half uur botsen we, tijdens het nemen van de alternatieve route naar het gebied waar we eigenlijk willen zijn, immers op een andere wolvenroedel. Waar eerst ons oog valt op uitwerpselen en super verse pootafdrukken op het asfalt van het vers ondergesneeuwde wegdek, ontdekken we vier wolven die op een wat hoger gelegen talud bijéénzitten. Eén van de dieren, zittend op z'n achterwerk, kijkt ons daarbij gefixeerd pal in de ogen. Kippenvel! Adrenaline! Totaal overvallen door het moment, trachten we zo snel mogelijk om een bewijsfoto te maken van dit momentum. Jammer genoeg lukt dat net niet. De wolven verkiezen immers onmiddellijk het hazenpad: ze verkiezen de dekking die het bos hen in de onmiddellijke nabijheid biedt. Hun nervositeit en schuchterheid toont duidelijk ook aan dat we hier getuige zijn van een recent natuurlijk jachttafereel. Bedrijvige raven verraden snel dat de wolven hier klaarblijkelijk meer deden dan enkel en alleen het markeren van hun territorium; er ligt immers een verse gedode wolvenprooi op de oever van de aan de weg grenzende rivier. De raven vliegen af en aan het karkas van een edelhert met hun bekken vol vlees en ook twee bikkelende buizerds zijn van de partij.

We besluiten om ons wat verder door op te stellen met zicht op de heuvel waar de roedel zich bevond en hopen zo de wederkerende dieren in het vizier te krijgen. Aangezien dat enkel met één exemplaar door de warmtecamera lukt, blijven we niet lang ter plaatse. Bovendien begint het harder te sneeuwen waardoor het zicht in de verte wat belemmerd wordt. We besluiten zeer traag wat over en weer te rijden nabij de plaats van (wolven)delict. Maar dat hebben de wolven duidelijk begrepen. Iets verder door verschijnen pootafdrukken van drie van de vier roedelleden immers weer op het wegdek.

Wat dan volgt is een spannende spel verstoppertje dat de wolven steeds van ons winnen. Super verse pootafdrukken op een nabijgelegen bosweg van het trio wijst er duidelijk op dat de dieren, in plaats van ontdekt te worden, zich wegsteken in het lager gelegen valleitje links of in het wat hoger gelegen gedeelte van het bos rechts van het bospad dat we afrijden. Ook als we rechtsomkeer maken zijn er verse wolvensporen in de tegenovergestelde richting zichtbaar. De dieren zijn ons gewoon te slim af! Aangezien bij het karkas wat later echter nog steeds geen wolven present zijn, besluiten we om nogmaals het bospad te nemen dat de wolven iets ervoor namen toen ze zich onttrokken aan ons zicht. Jammer genoeg is een zijpad waar de sporen op doorlopen niet berijdbaar met de wagen waardoor we het spoor bijster raken. Met google maps zoeken we snel uit waar ze verder door op het zijpad weer tevoorschijn komen in open gebied, maar dat is iets waar we niet in slagen vanwege te veel sneeuw.

In ieder geval: de eerste wolvenroedel van deze reis is een feit en, afgaand op het totaalplaatje van de waarneming is het, na de lynx op dag 1 ongetwijfeld het

tweede hoogtepunt van deze reis! Bovendien hebben we, met het kadaver, iets om naar terug te keren later op de dag.

Het plan is om te starten met een wandeling nabij het karkas van het edelhert maar, dat blijkt bij aankomst, versleept. In tegenstelling tot wat we verwacht hadden, zijn de wolven toch bij het kadaver geweest tijdens de dag. Dit waarschijnlijk vanwege de grijze, donkere weersomstandigheden en de vele sneeuwbuien gedurende de dag. Slechte zichtbaarheid iets waar ze hun voordeel uit halen. De gewijzigde situatie zorgt ervoor dat we een geplande wandeling in een nabijgelegen oud sparrenbos in functie van het observeren van drieteenspecht uitstellen. In plaats daarvan besluiten ons te positioneren nabij het kadaver hopen op het wederkeren van de roedelleden.

Maar dat gebeurt niet. We moeten ons gans de wachtsessie, bijna drie uur lang, tevreden stellen met de raven, beide buizerds, een voorbijvliegende ijsvogel, waterspreeuw en grote gele kwikstaart. Van carnivoren echter geen spoor.

Het is pas in de schemering dat een dier het kadaver benadert. Jammer genoeg is het een vos en geen wolf. Tot 2 keer toe steelt die snel wat stukken vlees om vervolgens weer te verdwijnen in de duisternis. Eens het echt donker is en we, toch wel geagiteerd en teleurgesteld met de afwezigheid van de wolven, aanstalten maken om weg te rijden, net dan, daagt de roedel op vanachter ons. Jammer genoeg uit een totaal verkeerde hoek, komen vijf roedelleden dwars door de rivier in snelle vaart naar het kadaver toe. Dit alles is enkel zichtbaar door de warmtecamera die Mark in z'n handen heeft. Bovendien is er iets, net op het moment dat ze vlakbij het kadaver staan, wat hen opschrikt. Een snelle poging om iets te zien in het licht van de zaklamp ook iets dat niets oplevert. De roedel verdwijnt even snel als die is opgedaagd en wij blijven achter met lege handen. Of hoe wildlife, totaal onvoorspelbaar is en totaal anders uitdraait dan verhoopt. Frustratie!

Aangezien de lange zitsessie in de minibus, besluiten we terug te keren naar het verblijf zodat we morgenochtend fris en monter weer paraat kunnen zijn. Wel biedt Mark nog de optie om hem te vergezellen bij een laatste poging ter observatie van de wolven bij het kadaver. John en Dan doen dat. Het blijkt een meester zet te zijn! Aanvankelijk passeren ze weer een wolvenloos karkas maar dat is niet zo wanneer ze, wat verder door de minibus draaien en terugkeren. Nu staan er wel degelijk 2 wolven bij het karkas die zowel met de warmtecamera als met de spotlight gezien worden. Een van de twee exemplaren verlaat vrij snel

het kadaver, de andere, die iets langer blijft staan, laat zich heel wat beter bekijken. Bovendien slaagt Mark er in om, door de imitatie van diens roep, de wolven aan het huilen te krijgen. Iets dat ook wordt gezien door de warmtecamera! Ongelofelijk tevreden met deze waarneming keert het trio van Mark, John en Dan nadien terug naar het logement. Missie volbracht!

07/04

Wederom omstreeks het krieken van de dag rijden we weg van het logement. In Oost-Europa is dat tijdens deze periode van het jaar reeds om 5u15 in de ochtend. Uitslapen iets dat tijdens deze reis niet aan de orde is!

Nabij het kadaver wordt de auto geparkeerd. Het karkas blijkt jammer genoeg verdwenen of, ook mogelijk: het is verslept. We trachten eerst de wolven zelf aan de praat te krijgen door het imiteren van diens roep. Iets dat super werkt! Tot drie keer toe antwoordden ze! Zich laten zien iets dat echter niet aan de orde is. Het is overduidelijk dat ze daaraan niet willen meewerken. We verlaten de minibus en checken de onmiddellijke nabijheid van de kill ter ophanging van een trailcamera. Een sleepspoor brengt ons uiteindelijk bij wat restanten van het edelherten zijn. Maar veel is het niet. Wat opvalt is hoe de pels volledig gevild is en wat verder verwijderd ligt van wat beenderen met restanten van vlees. Hoogst waarschijnlijk zal een wakkere beer hier vrij snel passeren om deze restanten op te peuzelen. Weldra zal er van de crime scene geen spoor meer te bekennen zijn. Eten en gegeten worden iets dat hier letterlijk van toepassing is. Daags nadien blijkt onze veronderstelling juist. Een adulte bruine beer passeert, zichtbaar bij daglicht, op de cameravalbeelden die we hebben opgehangen.

Nadien ontbijten we iets vroeger en maken we, naar aanleiding van de betere weersomstandigheden, een wandeling nabij het logement. Daar waar we tijdens vorige tours hazelhoenen wisten te spotten, botsten we nu op een koppel drieteenspechten. Een vogelsoort behorende tot de zeldzamere broedvogels in het gebied!

Na het middagmaal proberen we ook een plaats voor middelste bonte specht maar die werkt niet mee. Ook niet op een tweede locatie voor deze andere spechtensoort wat later. Een mannetje zwarte specht doet dat dan weer wel.

Dan staat de beverpoel gepland waar we de eerste avond onze lynx zagen. Aangezien we hier net tijdens de schemering aankomen, scoren we onmiddellijk met twee gewilde vogelsoorten residentieel in het gebied: dwerg- en oeraluil. De oeraluil, die zwevend over onze hoofden passeert, roept vanzelf; de dwerguil wordt door Jan gelokt na imitatie van diens karakteristiek pjuu-roepje. Iets dat perfect werkt! Binnen de kortste keren zit een roepend exemplaar vlakbij de minibus waarrond we staan opgesteld.

We rijden nog wat verder door om enkele nestkasten voor Ruigpootuil te checken. Jammer genoeg zijn die niet bezet. Wel zien we nog een bever op het ijs zitten en vinden we de derde otter voor de trip. Beetje bizar is dat het exemplaar zich binnen de afrastering van een artificiële vijver bevindt. Maar dat het een wilde otter is iets waarover geen twijfel bestaat. Op de terugweg richting het logement gaat het aan een stevig tempo wat het detecteren van zoogdieren betreft met de warmtecamera: reeën, edelherten, hazen en vossen zijn talrijk. Ook spotten we 2x everzwijnen, een das, nogmaals bever, de tweede otter voor de avond slapend bovenop een beverburcht, 2 wisenten en een houtsnip. Het is wederom een zeer productieve dag geweest!

08/04

De laatste vroege ochtend met een laatste kans voor grote carnivoren tijdens het ochtendgloren. Op Dan na, is iedereen present. We starten met een op het ijs zittende bever 10 minuten van het logement vandaan. Daarna houden we halte nabij een plaats waar het ronduit wemelt van de pootafdrukken van meerdere bruine beren. De gevormde mozaïk in de sneeuw is ronduit indrukwekkend. Vol verwachting volgen we de sporen die nog een hele tijd zichtbaar zijn op het bospad. Even houden we halte voor een hazelhoen dat opvliegt van het bospad, maar beren verschijnen er tot dusver niet op het toneel. Eens we arriveren op het geasfalteerde wegdek van enkele gehuchten, besluiten we, in plaats van door te rijden, rechtsomkeer te maken zodat we een 2de kans hebben voor het spotten van beren. Tot onze grote verbazing iets dat onmiddellijk lukt.

Een jonge, magere beer steekt immers de baan over net wanneer we gedraaid zijn om de rit terugwaarts aan te vatten. Snel wegrennen is iets dat het jonge dier niet doet. Dit in tegenstelling tot andere waarnemingen van beren in het recente verleden. In plaats daarvan, struint de beer rustig verder de helling op. Dit maakt dat we het dier nadien zelf nog even verder kunnen volgen en fotograferen op het grondgebied van een oord met vakantiehuisjes!

Na de waarneming van de lynx de eerste avond en de wolvenroedel bij hun prooi de twee voorbije dagen, is dit ongetwijfeld het derde hoogtepunt van de reis! Niets dan blij gezichten en tevreden mensen in de minibus nadien! Op de terugweg zien we weer een hazelhoen, voegen we twee andere witrugspecht toe aan de lijst van vogelsoorten tijdens deze trip, botsen we nog op een kudde edelherten en aanschouwen we een rode eekhoorn en wat appelvinken wanneer we kort halte houden op de plaats waar de cameraval hangt. Zoals veronderstelt staat daarop inderdaad een beer die de laatste restanten van de wolvenkill inderdaad voor z'n rekening nam! Wat een ochtend weeral!

In de namiddag wordt er opgesplitst. Een deel maakt een fixe wandeling met Mark, een ander deel vergezelt Jan tijdens een vogelexcursie. Enkele locaties

met loof- en fruitbomen krijgen daarbij specifieke aandacht. Dit ter observatie van grijskopspecht. Maar het weer is te koud en te grijs om vogels echt actief te doen zijn. Het levert uiteindelijk wel een witrugspecht en de eerste schreeuwarend van het seizoen op. Ook Marks' wandeltocht is productief. Tijdens hun wandeling observeren ze niet minder dan 26 wisenten samen! De avondsessie levert nog een tweede wilde Kat op voor de reis alsook een steenmarter. Wederom een dag die kan tellen!

09/04

De ochtend is er eentje die gebruikt wordt om uit te slapen. Nadien gaat het rustig richting Krakow. Er wordt enkel nog halt gehouden om foto's te nemen van een in een weiland zittende schreeuwarend. Eens op gearriveerd nabij de luchthaven van Balice, is het tijd om afscheid te nemen. Een ronduit super leuke reis bestaande uit niets dan aangename mensen en een reeks van fenomenale wildlife observaties pur sang!